

Szerkesztőségi Iroda:
Nagy-Becskek,

Zápolva-utca 1-ös szám.
Hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolva-utca 1.
Hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólítások intézendők

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felölös szerkesztő: Dr. Brájjor Lajos.

Nagybecskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 149. szám.

Előfizetési árak:

Égész évre ——— 12 ft.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy hóra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Szerda, július 1.

A megyei gazdasági egyesület félévi elnöki jelentése.

Nagybecskerek, július 1.

Az ez évi június hó 15-én tartott közgyűlés elé terjesztette: gróf Csekonic Endre, v. b. t. tanácsos, a torontálmegyei gazdasági egylet elnöke.

Tisztelt közgyűlés!

A torontálmegyei gazdasági egyesület ez évi működéséről szóló jelentésemet rövid keretbe foglalva van szerencsém az alábbiakban tisztelettel előterjeszteni, megjegyezvén, hogy az egyesületnek adminisztratív teendőit nem szándékozom ezen jelentésemben felölelni.

Első sorban is örömmel tudatom az egyesület tagjaival, hogy a lezajlott félévben egyesületünknek tagjai személyes ügyeikben igen sok ízben keresték fel egyesületünket. Legyen szabad kifejezést adni azon óhajomnak és vágyamnak, hogy a jövőben ezen összeköttetés minél nagyobb mérvű legyen, s hiszem is, hogy az leendő, mert a gazdaközönség saját jól felfogott érdeke követeli, hogy az egyesületnek közvetítő szerepét igénybe vegye. A mezőgazdasági terményeknek, anyagoknak, gépeknek legtöbb bevásárlási forrásaitól az egyesületi tagok kedvezményeket kapnak, ha hivatkoznak rá, hogy egyesületünknek tagjai vagy ha ezen puszta hivatkozás kétes értékűnek tűnnék tán fel, ugy az egyesület esetéről-esetre igazolványt állít erről ki. Hogy melyek azon bevásárlási források, melyektől kedvezményeket sikerült nyernünk? arról az egyesületi értesítőben folyton-folyvást tájékoztatást nyújtottunk s fogunk nyújtani a jövőben is.

A tisztelt közgyűlést tájékoztatni óhajtván az egyesület vagyoni állapotáról is, van szerencsém tisztelettel előterjeszteni, hogy a törzsvagyon s az egyesület keze-

lése alatt levő különböző alapok 1896-évi június hóban a következő pénztári eredményt tüntették fel:

1. Törzsvagyon.
Pénztári készlet volt az
1895. év végén . . . 18,828 frt 89 kr.

Tagdíjakból befolyt az
1896. év folyamán . . . 530 frt 68 kr.
Összesen 19,359 frt 57 kr.

Levonva ebből az 1896.
évi kiadásokat . . . 866 frt 04 kr.
Marad készpénzben és
értékpapirokban . . . 18,493 frt 53 kr.

Ehhez hozzáadandó a
Plantage-kert értéke . 10,500 fit -- kr.

Összes törzsvagyon 28,993 frt 53 kr,
melyre nézve megjegyzem, hogy az a július hó 1-én esedékes fél évi kamatokkal jelentékenyen emelkedni fog.

2. Az egyesület kezelése alatt levő bika-kezelítő alap pénztári állapota a következő:

Pénztári készlet volt
az 1895. év végén . . . 3520 frt 53 kr.

Kölcsön visszatérítésből
és bika-eladásból befolyt az 1896. év folyamán . . . 432 frt -- kr.

Pénztári készlet 3952 frt 53 kr.
mely összeghez július hó 1-én a félévi kamatok is hozzájárulnak.

3. Az egyesület kezelése alatt levő lótenyésztési alap pénztári állapota a következő:

Az 1895. év végén a zombolyai takarékpénztárban el volt helyezve 13,291 frt 20 kr.

1896. év február hó 15-én Aurélház község méntétel-tartozására és kamatokra befizetett . . . 203 frt 78 kr.

4 1/2 % os italméresi kötvény . . . . . 5000 frt -- kr.

Kinn levő tartozások:

Német-Czernya község . . . 586 frt -- kr.
Ujvár község . . . . . 272 frt 34 kr.

Összesen 19,353 frt 32 kr.

Visszatérve az egyesület munkálkodásának a vázolására, megemlítem, hogy az egyesület munkakörét legnagyobb részben az ezredéves kiállítás létesítése és rendezése kötötte le. Hogy mint teljesítette az egyesület e téren hivatását, azt legjobban dokumentálja ugy az állandó, mint az időszakos kiállítások sikere. Bár a kiállítási munkálatok abszorbeálták az egyesület más irányú működését, mégis juttattunk időt más közcélú működésre is, melyekből legyen szabad kidomborítanom a következőket:

A vármegye valamennyi járása számára olasz seprő-cziromag lett hoztatva s az minden járásban egyes kiszáradt között díjmentesen kiosztatott. Ezen lépés megtételére az egyesületnek az impulzust azon körülmény adta meg, hogy a múlt évben Poroszkay Béla megyei tiszti főügyész ur birtokán az olasz seprő-cziromag eszközölt kísérlet azon eredménnyel végződött, hogy olasz seprő-cziromag a közönséges seprő-cziromag minden tekintetben fölülte tulszárnyalta. Hasznos szolgálatot véltünk tehát tenni a megyei kiszáradtnak, midőn számukra ezen jobb minőségű vetőmagot hozzáférhetővé tettük. Midőn ezen körülményt felemlitem, egyben nem mulaszthatom el a járási tisztelt főszolgabíró uraknak a cziromag szétosztása körül tanúsított szíves előzékenységeért őszinte köszönetemnek kifejezést adni.

Az amerikai szőlővesszők terjesztése is éber gondoskodásunk tárgyát képezte. Így például Kajtár Jenő alibunári járási főszolgabíró urnak huszezer darab

A „TORONTÁL” TÁRGYAJA.

Meglepetések.

Irtá: Vigolla.

Az én kisebbik fiam, a Pista gyerek valószínűleg zseni. Tessék elhinni, hogy egészen rám üt. Így állítja legalább egy év óta az egész ház környéke, és én a közjő és a szent békeosság érdekében hajlandó vagyok ezt elhinni, noha ebbeli hitem gyakran kemény megpróbáltatásoknak és erős ingadozásoknak van kitéve.

A Pista gyerek ugyanis ez idő szerint még csak 11 éves, de tetőtől talpig, testileg, lelkileg modern századvégi úri gyerek, a ki szívből gyűlöli az iskolákat és minden névvel nevezhető fegyelmi szabályokat, tehát a meggyoró pálczát és a professzorokat is. Azonfelül, hogy igen gyér fogalmai vannak a számtani elméletek felől és a földrajzot „elv”ből ignorálja, még egyebek iránt sem viseltetik valami különös előszeretettel, minduntalan világgyűlölettel kesse reg a fennálló szisztemák ellen, a melyek bizonyos mértékben kényelmetlen békákat raknak az ember személyes szabadságára. — Miután az ilyenemű kijelentései miatt a háznál és a városban is nagy és éretteszü bölcsész hírébe keveredett, hát természetesen, hogy senki sem próbálkozhatott arra, hogy valami egészséges virágcsaal helyettesse a gyerekben az egyensúlyt. Pedig lelkemre mondom, ráférne.

Nem regiben, hogy hazavetődtem fáradtságos munka után az irodából, tündöklő arczzsal fogadott az egész familia. Valamit ugylátszik jubiláltak. Egészen a kis dorosmai szolgálgó derült hangulatban volt a ház. Nincs is boldogítóbb érzés ennél, egy kitünően sikerült ebéd a tanum rá. Könnyű szerrel kitalálhattam, hogy

valami kellemes áramlat terjed körülöttem, mely jótékonyan átcaapódott reám is. Feleségem százszor hunyorgatott felém és jelentőségteljesen a Pista felé is, ki igen előkelő hidegséggel és nyugalmmal fogadta szülőanyja szeretetteljes pillantásait és a gyöngédségét is, amelylyel a legizletesebb falatokat rakta tányérjára. Bizonyos, hogy a gyerek cselszedett valami igen jót, amit az anyja rögtön meg is jutalmazott. Az egész ebéd alatt a közfigyelem tárgya maradt ő kelme, amit látszólag igen természetesen talált. A szerénység amugy sem bántotta valami nagyon.

Egy egész külön pampuskát készített kizárólag az ő élvezetére a Rézi szakácsnő és ez gondolkodóba ejtett. Ez nagy sor, mert valódi ritkaságzamba ment, ha a vörös konyhahölgy valamely czibil embernek meghódott. Erre a feleségem is megesküszik.

Miután fantáziám ebéd közt és ebéd után is gyakran cserben szokott hagyni, hát nem voltam képes eme nyilvános elismerésnek és hódoltnak nyitját megtalálni. Azt azonban tisztán láttam, hogy Pista feje körül fonják közös erővel eme tengersok figyelemmel és kitüntetéssel azon glóriás fénykoszorút amiből ő az életben bizony aigha veszi majd hasznát.

Feketekávéval, amikor a gyerek magunkra hagyott, hogy künn az udvaron a Flaubert puskájával lövöldözzön a parasztyerekekre, — Istenem, valami szórakozás csak neki is kellett — az anyja sugárzó arczzsal, boldogságtól áradozó szavakkal, zokogástól elfojtott hangon adta elő a dolgot, melyre reggel ruhatisztítás közben a dorosmai kis Kátó ráakadt s a mely a Pista fiu fényes talentumáról és még fényesebb jövőjéről van hivatva tanuskodni. A gyerekben ugyanis vehemenssen nyilatkozott a tehetség, verseket ir tizesével, hussasával, tán százával is — gyönyörű szívhöz szóló poemákat, melyektől áradoznak nadrágjának és kabátjának zsebei.

Es mert eme felfedezés óta oly szokatlan, édes érzés járja keresztül szerető anyai szívét, hát bizton tudja, hogy hasonérzelmek fogják duzzasztani az én lelkemet is, feltéve, persze ha még nem halt ki belőlem egészen az érzés vagy ha nem állok az én tulajdon véremre kaján módon irigykedni.

Miután nem vagyok sem érzéktelen, sem irigy ember, hát én is szinletem kellemes meglepetést és végnélküli örömet, noha egy szerényke jó kalkulus jobban esett volna a lelkemnek. De tessék ily körülmények között ily kicsinyes dolgokkal előhozakodni.

Megígértem, hogy végigolvasom az egész csomó irást, melyet a dorosmai Kátó fedezett fel a jelen és jövőkor épülésére és alkalmasint boldogítására is — amiért joggal meg is követelhetett a becsületes találónak dukáló is perczentet. En nem is fogom megvonni tőle, de mert a feleségem féltékenyen őrizte az iratokat, hát csak egy ezüst forintcskával kárpótolta a Kolumbnsnál is nagybecsübb feltalálót. Amiért ez remélhetőleg még is csak valamikér kibékült.

Estafelég híre járt az egész utczában eme felfedezésnek s ránk csöditette a gratuláló szomszédságot. Hisz önök tudják, hogy ehhez a legkisebb nyavalya is elég. A Rézi néni az ambituson forró könyvek közt cizálta a verseket, különösen az egyiket, melyben egy káplárról volt a szó. Aztán házról házra cipelték a gyereket, kézről-kézre adták, beczeiték, bámulták és anyai édességekkel etették, hogy teljesen megromlott a gyomra tőle. Nyoloz napig kellett kikurálni ebből a dicsőségből.

Addig én objectiv bírálát alá vehettem a verseit, melyekből szembeötlő igazság gyanánt tűnt ki első sorban is az ortografiai fogyatékoságának elsomorító ténye. Egyebekről nem is szölok. Hol pazarul bánt a betűkkel, hol szükkeblüen megvonta őket onnét, hova legszük-

A hivatalos melléklet nélkül.

amerikai szőlővesszőt bocsájtottunk rendelkezésére járásában leendő legjobb belátása szerinti felhasználás czéljából.

Felemlitem továbbá, hogy a vármegyei községek számára ezen évben is számos tenyészállatot közvetített az egyesület, sőt egyes községek az egyesület bikaközvetítő alapiját is igénybe vették.

Állandó összeköttetésben voltunk a földművelésügyi m. kir. miniszteriummal az O. M. G. Egyesülettel s hazánk számos gazdasági egyesületével, s ezeknek működését, ott a hol módunkban állott részünkről mindig támogatni igyekeztünk, s viszont általuk is folytonos támogatásban részesültünk. Igaz ugyan, hogy ezen összeköttetések eredményei nem mindig szembeötlők, s momentán nem is vehetők mindenkor össze, de azért közgazdasági fontosságuk előtt a józan értelemnek mindenkor meghajolni kell.

Még az egyesület irodalmi munkálkodását is megemlíteni óhajtom annak illusztrálásaként, hogy e tekintetben is megfelelni törekedtünk hivatásunknak.

Az általunk ezen elmúlt félévben szerkesztett és kiadott irodalmi művek a következők: Megirtuk 1. a torontálmezei gazdasági egyesületnek monographiáját, 2. a torontálmezei gazd. egyesület értesítőjének történetét, 3. kiadtuk millenniumi kiállításunknak a katalógusát s végül 4. kiadtunk egyesületi értesítőnkéből három számot.

Tisztelt közgyűlés! Az elmondottakban foglaltam össze egyesületünk félévi munkakörét, melyből azt hiszem kitűnik, hogy az egyesület, mint a gazdaközönség érdekképviseletének orgánuma, megkísérelte hivatását minden irányban érvényesíteni.

Torontál vármegye közoktatási kiállítása.

Nagybecskerek, július 1.

Torontál vármegye területi nagyságához, anyagi erejéhez méltó arányban és módon járult az ezredes állami létünket manifestáló ünnepségek s első sorban az ezredes kiállítás fényének és tartalmának emeléséhez.

Elteltek, hogy a megye nagybirtokosai, termelői, iparosai és gyárosai külön is részt

ségesebben kellett, szóval nem igen tudott magyarul a gyerek, hamisítatlan szegedi volta mellett.

Othon természetesen nemzetközi barbárnak tartottak, amidőn kelő kimélettel és a spanyol inkvizícióval példálózta, ha gyengéd fenyegetésekkel léptem fel a Pista fiúval szemben. Csakugyan megrontottam a dolgot, mert ezentul a Pista iránti szerete és féltést meg kellett kettőzötenni, hogy ellensúlyozza az én szigoromat. Kézen hordozgatták ő kelmét, ami persze hogy ismét nem növelhette az ő szerepességét.

Igy mult el az idő. Őült sebességgel közelgett az iskolai évről vizsga, melyen feleségem nézete szerint a csodagyermek hivatva volt az egész tanári testületet felülmúlni. Akár az egész fakultást is. Ő, a muzsák kegyeltje, erre csak képes. Ha el is akarom galád módon nyomni a gyereket, a tehetsége csak utat tör magának.

No hát tört is, de persze egy kicsit nagyon is visszafelé. Minapában keserves könyök közt találtam az egész házat. A neves költő ur nádrágasába súlyosított kezekkel ott gubbaszkodott a kuczkóban a dicsőség és hírneve romjain. Nagyon el vala szontyolodva és keservesen ptyerggett. A szomszédok kárörvendve tértek be hozzánk egészségünk után tudakozódni, noha nem volt semmiféle járvány közöttünk.

Nem történt egyéb, csak hogy Pista, hazánk jövőbeli irodalmi hőroa elhasalt vagy négy tantárgyból, többek közt a magyar nyelvből is. A gyakorlati és egyéb fogyatékoságai végett.

A feleségem csak lopva mert rám nézni, a Pistát estig sem lehetett a kuczkóból kicsalni. A dorosmai Kató pedig rögtön felmondta a szolgaságot. Nem szolgál olyan helyt, ahol ilyen csúfos dolgok történnek meg. Csak a Rézi szakácsnő öri meg a Pistába vetett hitét meg a káplár versét, amelylyel remélhetőleg be lesz fejezve a Pista verses mestersége örökre. Hiszen ennyi tehetséggel főképp csak a suszterságig viheti. Annál meg akad különb kenyér is.

vesznek a kiállításon: a vármegye mint önálló kiállítási kerület mutatkozott be s e czélra hatvanezer forintot meghaladó összeget áldozott.

A vármegye főispánja, Rónay Jenő hónapok óta lankadatlan energiával, a legkisebb részletekre kiterjeszkedő éleslátással munkálkodott az egyes szakosztályok élén s e nagyszabású tevékenység eredményei, melyek hazánk e legelőkelőbb vármegyéjének mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi, közlekedési helyzetét és hatalmas felüldülését tüntetik fel: ma már ott szemléltethők a kiállítás területén s minden bizonynyal egyik legkiemelkedőbb részletét képezik az ezredes országos kiállításnak.

A vármegye kiállítását intéző és rendező faktorok kiváló súlyt fektettek arra is, hogy a megye kulturális állapota, közoktatási helyzete, haladása és fejlődése minél erőteljesebben s tartalmasabban legyen bemutatva. E czélra ötezer forintnál nagyobb összeget fordított s a megye közoktatási kiállítása, mely a vármegye területén levő népiskolák, polgári iskolák, felső leányiskolák, iparos- és kereskedőtanonciskolák modern színvonalon álló tevékenységének eredményeit tünteti fel, méltán megérdemli azon kiemelt figyelmet és elismerést, melyben ugy a szakférfiak, mint az érdeklődő közönség részesítik (s melynek megteremtésében Steinbach Antal kir. tanácsos, tanfelügyelő és Knyaskó Lajos áll. polg. iskolai igazgató buzgólkodtak. Szerk.)

Torontál kulturális kiállítása a közoktatási pavillon első nagy termében, elkülönítve, aránylag jelentékeny helyet foglal el s izlésez, díszes, könnyen áttekinthető rendezésénél fogva előnyösen illeszkedik környezetébe.

E kiállítás, mint említők, főképen a vármegye népoktatási intézeteit, ezek fejlődésének s kulturális tevékenységének hű képét óhajtja feltüntetni s az e czélból bemutatott objektumok száma felülhaladja az ötszázat.

Az egyes tanintézetek individuális működésének szakszerű és czeltudatos tevékenységének tanúságaként ott szemléltethők a népiskolák, óvodák, polgári iskolák, felső leányiskolák, iparos iskolák különféle munkálatai, írásbeli dolgozatai, rajzai; az idegen tannyelvű iskolák munkái díszes albumokba, mappákba helyezve, az egyes tanintézetek belső és külső tevékenységét feltüntető és jellegző munkálatok: monografiák, tervrajzok, az oktatás módszeres irányát feltűntető tantervek, kimutatások, a torontálmezei tanférfiak szakirodalmi művei, a tanintézetek történetei, értesítői. Nem kevesebb figyelmet érdemel a leányiskolák gazdag kézimunka-kiállítása; a legegyszerűbb és a legszükségesebb kézimunkákon kezdve (kötés, horgolás, szabás, foltozás, ruha-varrás) a legdíszesebb női munkákban gyönyörködhetik a szemlélő, míg a női kézimunka-tanítás módszerét és fokozatát a perjamosi és nagybecskereki polgári leányiskolák gyűjteményes kiállítása tünteti fel.

Nagyérdékű s tanulságos része a kiállításnak Torontál vármegye 20 éves tanügyi múltjának monographiája, mely a vármegye érdemekben gazdag tanfelügyelője, Steinbach Antal kir. tanácsos szakavatott tollát dicséret s hosszú, fáradságos munka elismerésére méltó eredménye. Eleget e munka egy-két adatát kiemelni, melyek fényesen igazolják azon nagymérvű áldozatokat, miket a közoktatásügy fejlesztésére e vármegye 20 év óta hozott. Ez idő alatt 436 új tanterem, 100 óvoda nyitott meg s új iskolaépületek emelésére egy millió 900 ezer forint fordított. S hogy milyenek ez épületek, elég rámutatni a nagybecskereki polgári és felső kereskedelmi iskola palotájára, a nagybecskereki polgári leányiskola, elemi iskola, a perlaszi, begaszentgyörgyi elemi iskola, a nagyszentmiklósi polgári iskola, stb. fényképekben bemutatott épületeire, bármelyik méltó díszére válnék magának a székes fővárosnak is.

Két díszesen kiállított albumban mintegy 100 népoktatási intézet épületének s egyes belső helyiségeinek meglepően szép s nagyméretű fényképe van elhelyezve; csupán ezek elkészítése 1800 forintot vett igénybe.

Kitűnően sikerült gipsz modellben — készítette Marhenke Vilmos, az új országház főszobrása — van bemutatva a nagybecskereki áll. polgári és felső kereskedelmi iskola florentinikus stílusban épült díszes palotája, mely dr. Kiss István műegyetemi magántanár tervezése szerint épült s mely külső díszét, kényelmes s czél szerű berendezését tekintve, pártját ritkítja. Felemlítést érdemel, hogy az iskola gazdag és sokoldalú kiállítása a polgári iskolai intézmény tevékenysége irányát tartalmasan és szakszerűen mutatja be.

Torontálmezei közoktatási kiállítását szemlélve, örömmel konstatalhatjuk, hogy e gazdag és népes megye kulturális szempontból is előkelő helyet biztosított magának; közművelődési és nevelési célokra milliókat áldoz s hivatásukért élő tanférfiak lelkes tábora munkálkodik ernyedetlenül, hogy hazánk déli határvidékén e vármegye áldott földje s a rajta élő nép művelt és magyar legyen. K. L.

HIREK.

Tájékoztató.

Július 2. Millenniumi végrehajtó bizottság ülése.

Július 2. Megyei rendkívüli közgyűlés.

Július 6. Közigazgatási bizottság ülése.

Aug. 3. községi jegyzők kongresszusa.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; uszós részére kedden és pénteken délután.

— Személyi hír. Rónay Jenő főispán viszaérkezett Nagybecskerekre.

— Uj anyakönyvvezetők. A m. kir. belügyminiszter Torontál vármegyében a perlaszi anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé Vuchetich Arpád községi jegyzőt, a dinnásiba Fohsz József helyettes jegyzőt, a kisjécsaiba Moritz Henrik helyettes jegyzőt, a bresztovácsiba Ivanovits Miksa helyettes jegyzőt, a szajániba Dolga Lajos helyettes jegyzőt, továbbá anyakönyvvezető helyettesé a kis zombori anyakönyvi kerületbe Tóthossy Kálmán segédjegyzőt, a szerb bókai Miltényi Lajos községi irnokot, a topolyaiba Bodó Mátyás községi irnokot, végül a szentpéteribe Bány Kálmán segédjegyzőt nevezte ki és valamennyit a házassági anyakönyvvezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta. Továbbá a jankahidi anyakönyvi kerületet megszüntetve, Jankahid községet a magyar-szentmihályi anyakönyvi kerületbe osztotta be.

— A klerus köréből. A zágrábi érsek a horvát bókai plébániát Vuchetich István eddigi h. neuzinai plébánosnak adományozta és az így megürült h. neuzinai plébániába a megyés püspök által Tomasics Mátyás eddigi bókai adminisztrátor rendeltetett ki.

— A zombolyai tanítógyűlésből. Tegnap táviratunk kiegészítéseképen a következőket írja zombolyai levelezőnk: A „Torontál” olvasói bizonyára már értesültek arról, hogy a Délmagyarországi tanítógyűlés 30 ik közgyűlése, melyet a millenáris emléktábla leleplezésével kötötték össze, fényesen sikerült. Több mint 600-an voltak együtt a Délvidék tanítói közül, kik ezuttal is bebizonyították, hogy e vidék tanítói oly szellemi nivón állanak, mely bármely kulturállamnak dicséretére válnék. Örömmel tapasztalhatták a népnevelés apostolai, hogy dicséretes törekvésük a legelőkelőbb körökben is elismerésre talál. Ott volt a diszgyűlésen és az emléktábla leleplezésénél Torontál vármegye leggazdagabb és legtekintélyesebb főura, gróf Csekönics Endre, v. b. t. t., ott voltak Babics József és Belitska Béni országgyűlési képviselők, Steinbach és Sebesztha kir. tanácsos tanfelügyelők, Molnár Sándor földbirtokos, a járás népszerű főbírája, ki a rendezőség élén állt: Fóris József, a fővárosi tanítógyűlés kiküldetésében Minke Béla és Zombolya intelligenciájának színejava, kik igazi magyar vendégszeretettel fogadták a tanítókat.

A közgyűlés határozatai közül kiemelem azt, melyet bizonyára legnagyobb örömmel és lelkesedéssel fogadnak e vármegyében mindenütt: Rónay Jenő főispánt egyhangulag a délmagyarországi tanító-egylet disztagjává választották. A határozat kihirdetését lelkes éljenzéssel fogadták. Ugyancsak disztagoknak választották még Wlassics kultuszminiszter és Dessewffy csanádi püspök.

A banketten (melyről tegnap nem sürgönyözhettem részleteket) lelkes hangulat uralkodott. Az első felköszöntőt a zombolyai kerület közszereplőjében álló orsz. képviselője, Babics József mondta, lelkes szavakban éltetve a műveltség terjesztőit, a tanítókat és két buzgó vezért: Steinbach és Sebesztha tanfelügyelőket. Molnár Sándor bókai földbirtokos, a tanügy lelkes barátja, élteti Csekolics Endre grófot, ki ma is bebizonyította, hogy mindenütt ott található, ahol a kultúra ül ünnepe. (Zajos, szünni nem akaró éljenzés.) Steinbach tanfelügyelő Zombolya községének vendégszerető polgárságára emeli poharát. Belitska Béni orsz. képviselő élteti azokat, kik vele együtt ezeltől 30 évvel megalapították a délmagyarországi tanítóegyletet. Osztie módosi tanító az ünnepély fáradhatlan főrendezője, Főris József főszolgabíró egészségére ürti poharát.

A 600 tanító közül 411-en utaztak még éjjel külön vonaton Budapestre.

Halálozás. Mint lapunk zártakör értesülünk, gróf Bethlen József, Torontálmegye egykori alispánja tegnap este Budapesten meghalt. Az elhunytban gróf Bethlen Miklós, a törökbecsei járás főszolgabírája édes atyját gyászolja.

A zsebely csákovár bókai helyi érdekű vasut részvénytársaság tegnap tartotta III. rendes közgyűlését Abonyi Emil min. tan. elnöke alatt. A közgyűlés elhatározta, hogy a második kibocsátású részvények kizárásával csakis a zsebely csákovári vonalrész 1627 darab elsőbbségi kötvényei után fizetnek 4 százalék osztalékot, részvényenkint 4 frtot. Az igazgatóság és a bizottságnak a fölmentvényt magadták.

Dobó Miklós beteg. Dobó Miklós temesvári kanonok, mint bennünket értesítenek, súlyos betegen fekszik temesvári lakásán. Övéi szeretettel ápolják, de az orvosok a legrosszabbtól tartanak, a menyiben a derék főpap évek óta szívbetegben szenved.

Ricinusz-termelés. A „Délvidéki földmívelők gazdasági egyesülete“ elhanyagolt mezőgazdaságunk emelése érdekében a ricinusz-termesztést ápolni és a ricinusz-magnak jobb értékesítése céljából olajmalmot szándékozik szövetkezeti alapon létesíteni. Az egyesület jól indokolt beadvánnyal fordult ezen vállalat támogatására a földmívelésügyi miniszteriumhoz és vasárnapon, június 27-én a miniszter megbízásából Kovácsy J. miniszteri tanácsos és Szánthó M. miniszteri titkár Temesvárra érkeztek, hogy az e napra összehívott előtanácskozáson részt vegyenek, a ricinusztermelés állását és a már néhány év óta működő Mokry István tulajdonát képező, ricinuszmalmost megtekintésük. A földmívelési miniszterium képviselőinek alkalma volt úgy a ricinusztermelés szép állásáról, mint a gazdáknak a szövetkezet iránt tanúsított élénk részvételéről meggyőződést szerezni. Az olajgyár létesítése iránt érdeklődő tanácskozásán ezen életbe léptetendő iparág alapvonalait határozták meg és remélik, hogy a kormány e vállalatot anyagilag is támogatni fogja. A központi igazgatóság kérésére a kiküldött urak felhasználták az alkalmat arra is, hogy a „Délvidéki földmívelők gazdasági egyesületének“ működéséről behatóan meggyőződést szerezzenek. Megtekintették a jegyzőkönyveket, a működés egyes ágait stb. és meglepéssel tapasztalták a mezőgazdaság érdekében elért szép sikert. Másnap, f. hó 28-án egyes községi főkegyesületet is szemügyre vettek: Gyertyámosról, Kis-Jécsa, Nagy-Jécsa, Csátád, Bogáros, Kis-Ósz, Nagy-Ósz, Nagy-Teremia, Nákófalva községekbe mentek, azután Nagy-Kikindán át Szegedre, a „Délvidéki földmívelők gazdasági egyesületének“ fiúnevelő-intézetének megtekintésére. Minden egyes községben igen melegen fogadták, beszédekkel üdvözölték, az egyesületek működéséről különféle információkat vettek.

Uj napilap. Az Ugron-párt a jövő hó elsejével Budapesten Sima Ferencz főszervezője mellett, mint a Szentesi Lapban olvassuk, új napilapot indít meg „Magyar Lobogó“ címmel. A lap erői közé fognak tartozni Ugron Gábor és Bartha Miklós. A lap este jelenik meg.

Szegeden is hire járt, hogy napilapot indít az Ugron-párt, amelynek a híresztelés szerint e hó elején kellett volna már megjelenni. Ugy lát szik azonban, hogy elállottak a tervtől.

A gyújtogató vasut. Az aratás idején igen sok kárt okoz a földéken áthaladó vasut az ő gyújtogató szikráival s évenként százakra menő perekkel kénytelenek a gazdák fellépni az illető vasutársaságok ellen. Az ilyen ügyekben szerzett kellemetlen tapasztalatok — mint értesülünk — arra indították a magyar államvasutak igazgatóságát, hogy e dologban körlevelet intézzen a hatóságokhoz. A körlevélben azt kéri az államvasutak igazgatósága, hogy minden községben melynek határát vasut érinti, hirdet-

tessék ki, miszerint a gazdák a vasuti pályatesttől legalább is 100 méternyire helyezték el a learatott gabonát, illetőleg a kévekereszteket, nehogy a lokomotív szikrája bajt okozzon. Oly esetekben, amikor a kévek nem voltak 100 méternyire a vasuttesttől, az esetleges tüzkárért a vasut nem ad kárpótlást.

A kongrua Csanádegyházmegyében. A csanádi egyházmegye esperesei tegnap délután 10 órakor értekezletre gyűltek össze a temesvári papnevelő-intézetben, hogy a kongrua-kérdés ügyében kibocsátott miniszteri rendelet fölött tanácskozzanak. Az ülésen Dessewffy Sándor megyei püspök elnököl.

Meghatározás. Egyik elemi osztály vizsgáján történt. A tanító a méterrendszerrel kérdezi a gyerekeket, föl-szólítja egy vendéglős fiát:

— Mondd meg fiám, hány decziliter van egy literben.
— Tíz! — mondja a gyerek.
— Jól van fiám. Most már azt mondd meg, hogy háromszor három deczi mennyi?

A fiu gondolkodik egy kicsit aztán kivágja:

— Három spritzer!
— Találatot! A gymnasiumi templomban a minap egy kicsiny gyémántgyűrű találatot. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségen.

Sport.

Tiszai regatta szövetség.

Szeged, június 30.

A közönség élénk érdeklődése mellett folyt le tegnap a tiszai regatta-szövetség nagy versenyé, mely minden évben eseményt képez sport életünkben.

A versenyek eredménye a következő:

1. Kettős páros evezős versenynél indultak Temesvár és Szeged, első lett Szeged.

2. Négyevezős versenynél indultak Arad és Szeged két csónakkal. Első az aradi.

3. Skiff verseny. Indultak: Gerentsér László (Szeged) és Szokolczay Lajos (Arad), ki elsőnek érkezett be.

4. Nagyevezős verseny (zárt verseny) Indultak: Arad egy, Szeged két csónakkal. Első az aradi.

5. Skiff verseny. Indultak Szokolczay, Gerentsér és Meák Gyula, ki első lelt.

A szandolin-versenyben Lázár Laci érkezett be elsőnek, Zombori János másodiknak.

Verseny után kétszáz terítékű bankett volt, melyet táncmulatság követett.

Legujabb hírek.

A legujabb encziklika.

Róma, június 30. Az egyház egységéről szóló encziklika megjelent tegnapi dátummal. Satis cognitum szavakkal kezdődik és számos idézet van benne a szentírásból és az egyházatyák irataiból, melyek kifejtik, hogy az egyház tanait ne tegye ki különböző emberi magyarázatoknak, Krisztus apostolokat választott és örökös, élő, hiteles magiszteriumot alapított. Az egyház rágalalmazása volna azt állítani, hogy a világi dolgokba és az uralkodók jogaiba avatkozik. Az egyház magasabban áll a közösség minden másánál, mert természetfölötti célt követ és tökéletes közösség képzelhetetlen legfelsőbb hatalom nélkül. Az encziklika végül föl hívja mindazokat, kik Jézus Krisztust Isten fiának és megváltónak vallják, hogy csatlakozzanak az egyházhoz, úgy a hogy ő alapította.

A montenegrói fejedelem Belgrádban

Belgrád, jun. 30. Az utca nagyon népes. A vidékről hatvanezer ember özönlött Belgrádba, Magyarországból mintegy két-háromezer. A montenegrói fejedelem tegnap este 8 órakor a keleti expresszvonaton elutazott Belgrádból. Bucsuzása Sándor szerb királytól nagyon szíves volt. — A Havas-ügynökség jelenti, hogy Garasanin szerb követ megegyeztetve azt a hirt, mintha a szerb király házasságra szándékoznék lépni Xénia montenegrói hercegnővel.

Táviratok.

A királyi pár utja.

Budapest, július 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Ő Felsőcsécske ma délben elutaztak Bécsből. A király 8 heti tartózkodásra I. chlbe indult, a királyné pedig Bajorországba utazik.

Aratási kilátások Oroszországban.

Budapest, július 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szent-Pétervárról jelentik, hogy az aratási kilátások az egész orosz birodalomban igen jók.

Egy gyár pusztulása.

Budapest, július 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Prágából telegrafálják, a reichenbergi Liebig féle gyárak egyike, a mely tegnap égni kezdett, ma teljesen elpusztult. Emberélet is esett áldozatul egy munkásnő személynében, a ki benn égett, míg másik hét nőt eddig nem találtak meg.

Deficit az Egyesült-Államokban.

Budapest, július 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Washingtonból távirják, az Egyesült Államoknak június harmadikával végződő költségvetési éve 2512 millió dollárnyi deficittel zárul.

Szökés a börtönből.

Budapest, július 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A pestvidéki kir. törvényszék fogházából megszökött Affendakisz Periklest és Kászár Ambrust eddig a legszorgosabb kutatás dacára sem volt képes a rendőrség elfogni. A szökevényeknek annyira kedvez a szerencse, hogy még csak nyomukra sem lehet akadni.

Pinczérsztrájk.

Budapest, július 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A 200 faczér pinczér, melyekhez az eddig alkalmazásban volt pinczerek egy része csatlakozott, még mindig sztrájkol. A rendőrségnek eddig nem volt oka közbelépni.

A dunagőzhajózási főnyeremény.

Budapest, július 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A bécsi dunagőzhajózási sorsjegyek főnyereményét a 13700. számú sorsjegy nyerte meg.

Nyilttér.*

Mérték szerinti megrendelésre készülő mindennemű tallették. Szalmák, kelmék, diszitések.

Tavaszi újdonságok.

Jutányos árak.

GRÜNBAUM VILMOS
NŐI-RUHA-TERME
NAGYBÉCSKEREKEN.

KÉSZLETI RAKTÁRON:

BÁRSONY-, SZÖVET- és SELYEM-GALLÉROK, JAQUETTEK, COSTUMEK, SELYEM- és SZÖVET BLUZOK, HÁZI-RUHÁK, GYERMEK-RUHÁK és FELÖLTÖK.

Diszitések, selymek, és kolmek eladatnak.

H i r d e t é s e k.

F a t e l e p

a Begaparton (Gizella-part 462.) augusztus 1-ére kiadó. (eddig Spuler-czég).

Felvilágosítást nyújt:

Kollarits Lujza

vagy

Benkovits Mihály.

609-3.3

Árlejtési hirdetmény.

Torontál-Petrovosszellő község (alibunári járás) törvényhatósági jóváhagyás alá terjesztett s ennek f. évi július hó 2-án megtartandó közgyűlésében elnyerendő jóváhagyása reményében hozott 39/896. számú képviselőtestületi határozat folytán, a meglévő községi iskolaépület országúti szárnya 40 méter hosszában kiépítetik s az iskolaudvarban iskolaszolgálat emeltetik.

Ezen építési munkálat (anyaggal együtt) biztosítása végett az árlejtés folyó évi július hó 9-ik napjának d. e. 10 órája Petrovosszellő község házában kintüzetik, melyre az árlejtésen részt venni kívánó szakemberek azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a 12500 forintban előirányzott összeg 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban és pedig szóbelileg árlejtők az árlejtést vezető kezeihez, a zárt ajánlattevők pedig azt ajánlatukhoz mellékelni tartoznak.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A vonatkozó építési- és költségterv a szokásos időben a jegyzői irodában betekinthező.

Kelt Torontál-Petrovosszellőn, 1896. évi június hó 25-én.

Knoll,
jegyző.

615-3.2

Szekesán,
bíró.

Egy a jegyzői teendőknél, de főleg az adóügyekben teljesen jártas

segédre

van szükségem. Évi fizetése 240 forint, élelmezés és lakás (ágynemű és mosáson kívül), az anyakönyvvezető helyettesi teendők végzéseért 20 forint évi tiszteletdíj. Szorgalmához képest 1-2 havi próbaidő után évi fizetése 300 fortra emeltetik. A fizetés előleges havi részletekben a község pénztárából lesz felvehető. Az állás 1896. évi július hó 1-ével elfoglalandó. Ez állást elnyerni óhajtok szabályszerűleg felszerelt folyamodványaimat a „Kanaki Jegyzőséghez” czimezve fenti hatósídig beadhatják.

616-3.2

4089. szám 1896.

Pancsovai főszolgabíróaságtól.

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett Dolova községi orvosi állásra ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állással 1000 forint évi fizetés, 30 kor nappali látogatási díj és 150 forint lakbér vagy szabad lakás élvezete van egybekötve.

Felhivatnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy elméleti képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket a pancsovai járás főszolgabíróaságához folyó évi július hó 19-ig küldje be.

A választás folyó évi július hó 20-án fog Dolova község házában megejtetni.

Pancsován 1896. évi június hó 22-én.

Jablonszky Miklós
főszolgabíró.

607-2.1

26798. szám. 1896.

Pályázat.

Torontálvármegye alispánja részéről közhírré tétetik, hogy a Szervinátz-féle alpnál egy évenkénti 150 frtos ösztöndíj élvezete üresedésbe jött.

Ezen ösztöndíj egyedül és kizárólag szegény állapotu gör. kel. hitvallásu szerb nemzetiségű, jó erkölcsű és kitűnő előmeneteli gymnázialis tanulónak adományozható.

Megjegyeztetik, hogy a ki már egyszer az ösztöndíjat elnyeri, nemcsak a gymnáziumi tanulmányai idejében, hanem a magasabb tanintézetekben is élvezi.

Felhivatnak ennél fogva mindazok, kik ezen ösztöndíjat elnyerni óhajtnak, hogy a fentieket igazoló szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi augusztus hó 20-ig nyújtsák be.

N. Becskereken, 1896. évi június hó 23-án.

Alispán távol:

Br. Feilitzsch,

m. főjegyző.

604-3.2

(Utánnomás nem díjazatik.)

641., 804., 10., 304., 342. sz. b. v. 1895.6.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a törökbecsei tekintetes kir. járásbíróaság 6944., 6946., 837., 2059., 2380. polg. 1895/6. számú végzése által Schatz M. szegedi, Bruszt J. és fia budapesti, Deutsch Mátyás szolnoki, Blayer A. nagylaki és Kozmos budapesti cégek végrehajtatók javára Szalai Vilmos és Viola törökbecsei lakosok ellen 107 forint, 152 forint, 51 forint, 490 forint 46 forint 20 kor tőke, ennek 1894/5. év IX/19., VI/30., VII/9., X/26. I/1. napjától járó 6% kamatai, s eddig összesen 29 forint 15 kor, 30 forint 15 kor perkötség erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 431 fortra becsült kf. butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2380. polg. 1896. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis T. Becsén alperesek lakásán

Van szerencsém a n. é. építőközönség tudomására hozni, hogy Kremer Fülöp ur

czementáru-gyárát

átvettem és nálam ezentul csakis elsőrendű portland-czementből készült saját gyártmányu czementlapok, márvány-mosaiklapok, itató-vályúk, ereszesatornakagylók, határjelkövek, valamint gipszből készült építési diszitmények a legszebb kivitelben, jutányos áron kaphatók.

Ajánlok ezenkívül kiváló minőségű fehérmeszet, román- és portland-czementet, gipszet, kátrányt, carboleumot, fedőpépet és elszigetelő lemezeket.

Özv. Guttman Jakabné,

Gabnatér.

384-26.1

leendő eszközlésére 1896. évi július hó 8-ik napjának d. u. 4 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt T. Becsén, 1896. évi május hó 24. napján.

Rankovits István,

kir. bír. végrehajtó.

612-1.1

1816. szám I. 1896.

Tarras község előjárásága.

Arverési hirdetmény.

Tarras község tulajdonát képező vadászati joga a község ház tanácsstermében f. évi július hó 15-én d. e. 10 órakor tartandó nyilvános árverésen hat egymásután következő évre azaz 1896. évi augusztus hó 1-től 1902. évi július hó 31-ig terjedő időre a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

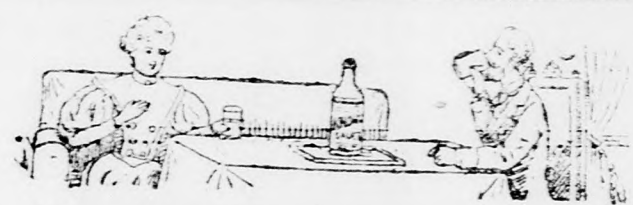
Az árverelni szándékozók felhivatnak, hogy a kintüzetett záros határidőben személyesen, vagy megbízottaik által megjelenjenek, vagy zárt ajánlataikat a község előjáróságánál az árverési napon d. e. 9 óráig mutassák be, később érkező, vagy utóajánlat figyelembe vétetni nem fog.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában betekinthezők.

Tarrason 1896. évi június hó 25-én.

614-3.1

A község előjárásága.

Krondorfi savanyuviz.

Stefania trónörököséné forrás,

kitűnő gyógyviz.

kedvelt asztali viz.

Főraktár: Nagybecskereken,

Armbruster J. urnál.

Szerkesztő

Nagy

Zápolva

hová a lap

minden köz

Kiadó

Pleitz Fer.

Nagybecskere

hová a hird

sek és a le

matkozó felz

Tel

Nagybec

A n

tetlenség

renovic

monteneg

Karagy

ragyorgye

lád ellense

nosan fer

hogy Szerb

kellett sz

gyogyv

jesztőt s

kerület t

ségsértési

képviselő

nek s köz

a leendő

Herczeg

Mince

jedelemt

feiköszönt

hogy Szer

sem áhito

nyilatkoz

sulyozni,

már rég

hogy meg

land lenn

ellen egy

csátkozni.

ségeiben

hogy a ra

a radikál

beszélteni

járással az

szaporitari

ellenséges

barátai az

ják és meg

a nézetben

csorba es

kiköszörü

kelleni.

A kor

mány alatt

a kérdés,

annak a

a szerb p

ban lép

A ren

máskor se

de az ub

hidegen ha

ság tagjai

Ma is

foglalt hely

vita nélkül

mányban

javaslatok

kórház orv

ről egy fé

vita vége

állandó vá

zott, mely

gedi meg

A köz

számol be

Jelen

alispán, br.

István, Filk